

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 19/04.01.2024 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за отраслова професионална подготовка по учебен предмет **перспектива** за специалност **2150703 „Художествена тъкан“** от професия код **215070 „Художник – приложни изкуства“** от професионално направление код **215 „Приложни изкуства и занаяти“**.

Х

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

За отраслова професионална подготовка

ПО
УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

ПЕРСПЕКТИВА

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09 – 19/04.01.2024 г.

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2150703 „Художествена тъкан”

ПРОФЕСИЯ:

код 215070 „Художник – приложни изкуства”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 215 „Приложни изкуства и занаяти”

София, 2024 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебния предмет **перспектива** за отраслова професионална подготовка по професия код 215070 „Художник – приложни изкуства”, специалност код 2150703 „Художествена тъкан”, от професионално направление код 215 „Приложни изкуства и занаяти”.

Съдържанието на учебния предмет разкрива възможности за създаване на умения при изобразяването на обекти в пространството при спазване на законите на линейната перспектива.

Учебното съдържание в учебната програма е структурирано в раздели. Във всеки раздел са определени примерни теми. Учебният материал и темите се разпределят от учителя в началото на учебната година.

Структурата на учебната програма е съобразена с изискването учениците да усвоят специфични понятия и правила за перспективно изграждане в пространството. Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от общообразователната и професионална подготовка. Учебното съдържание акцентира върху приемствеността и непреходните конструктивни и естетически принципи.

Изискванията за изграждане на практически умения за рисуване и чертане, налагат обучението да се провежда в специално оборудван кабинет. Обучението изисква онагледяване с разнообразни дидактически материали, репродукции на художествени произведения и учебни рисунки.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Обучението по учебния предмет **перспектива** има за цел чрез усвояване на основните закономерности на линейната перспектива учениците да придобият умения за изграждане на тримерното пространство.

Учениците се запознават с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

В процеса на обучението се цели учениците да придобият знания и умения за построяване на геометрични тела в перспективен изглед и да изградят пространствено мислене.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Типов учебен план	VIII клас	
		Брой учебни седмици	Общ брой часове
1	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език	36	18

1. Препоръчителен брой на учебните часове

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
	VIII клас	
1.	Перспективата като способ за отразяване на пространството в рисунката	1
2.	Физиологична оптика	1
3.	Перспективни явления	2
4.	Елементи на линейната перспектива	3
5.	Перспективни равнини	2
6.	Перспективни промени на правите линии	3
7.	Перспективни промени на окръжността	3
8.	Светлосянката като средство за обемно и пространствено изграждане на рисунката.	3
	Общ брой учебни часове	18

2. Раздели и теми

РАЗДЕЛ 1. Перспективата като способ за отразяване на пространството в рисунката

1.1. Историческо развитие. Наблюдателна и конструктивна перспектива.

РАЗДЕЛ 2. Физиологична оптика

2.1. Човешкото око - физиологично-оптичен апарат.

РАЗДЕЛ 3. Перспективни явления

3.1. Линейна перспектива.

3.2. Въздушна перспектива.

РАЗДЕЛ 4. Елементи на линейната перспектива.

4.1. Зрителни лъчи, поле на зрението.

4.2. Гледна точка, ъгъл на зрението.

4.3. Дистанция, главен лъч, конус на зрението.

РАЗДЕЛ 5. Перспективни равнини

5.1. Картинна и основна равнина.

5.2. Главна вертикална и главна хоризонтална равнина.

РАЗДЕЛ 6. Перспективни промени на правите линии

6.1. Видове прави линии. Фронтални и нефронтални прави линии.

6.2. Убежна точка.

РАЗДЕЛ 7. Перспективни промени на окръжността

7.1. Окръжност във фронтално положение.

7.2. Окръжност в нефронтално положение.

РАЗДЕЛ 8. Светлосянката като средство за обемно и пространствено изграждане на рисунката

8.1. Фактори , влияещи върху степента на осветеност. Светлосянка.

8.2. Светлосянка на ръбести предмети.

8.3. Светлосянка на обли предмети.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

знания:

- знае основните закони за изграждане на тримерно пространство;
- определя особеностите и възможностите на различните видове осветление;
- познава изразните възможности на перспективата;
- знае закономерностите на изграждане на тримерното пространство с цвят;

умения:

- прилага теоретичните знания по перспектива при конструирането, композирането и светлосянчното изграждане на обемни форми в пространството;
- прилага знанията и уменията си по перспектива при изобразяване на обекти по памет и по въображение;
- избира нужното осветление за получаване на определени сенки (собствени и хвърлени);
- изгражда с помощта на цветови нюанси тримерно пространство;

компетентности:

- построява правилно геометрични тела в пространството при различни перспективни изгледи;
- изгражда вярна пространствена характеристика на всеки предмет и детайл;
- използва знанията си по перспектива в специфичната професионална подготовка;
- проявява творческа индивидуалност;
- притежава творческо мислене;
- проявява стремеж към професионално усъвършенстване.

V. АВТОРСКИ ЕКИП

1. инж. Ивелина Апостолова – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
2. Пламена Пинтева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
3. Сюлбие Алиева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе